REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése luni 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 116. Brașov, Joi 29 Maiŭ (11 Iunie). 1903.

Armata și poporația ardelénă.

Este o urmare firéscă a situațiunei interióre politice în Ungaria, că se folosesc tóte ocasiunile, fie potrivite orĭ mai puțin potrivite, și tóte evenimentele, chiar și cele mai neînsemnate de către ambele tabere, obstrucționistă și antiobstrucționistă, pentru a pleda în favorul vederilor și a causei fie-căreia din ele.

Firesce, că oposiția koșuthistă este cea mai nealegĕtóre în esploatarea a tot ce e posibil și imposibil împotriva celor dela putere. Și cum-că a adus'o destul de departe cu tactica, șiretlicul și terorismul ei, o dovedesce casul petrecut în congregația comitatului Pesta. Aicĭ li-a succes oposiționalilor de a câștiga pe aderenții guvernului, ca sĕ voteze împreună o resoluțiune, prin care se declară, că comitatul însoțesce cu simpatiile sale postulatele militare ale oposițiunei, „ce s'ar întemeia pe legea pactului de la 1867“, precum și lupta ei pentru compensațiunĭ naționale. Acésta hotărîre a surprins firesce neplăcut pe guvern și pe cei din fruntea armatei și-șĭ vor fi gândit, că puțină importanță se va da manifestațiilor puse la cale de către fișpanii din provincie, décă acolo în centru, în primul comitat al Ungariei, oposiționalii mână 'n mână cu guvernamentalii protestéză în contra proiectelor militare.

Intr'aceea nicĭ contrarii obstrucțiunei nu stau cu mânile în sîn. Dĕunĕdĭ s'a folosit și ministrul comun de rĕsboiu al monarchiei nóstre de ocasiunea, ce i-a dat'o un colaborator al diarului banffyst „Magyar Szó“, mergĕnd la dênsul sĕ-l interwieveze, — și a făcut față cu acesta nisce declarațiunĭ, ce au avut de scop a contribui la liniștirea spiritelor ațițate de oposițiunea maghiară contra armatei.

Cetitorii noștri cunosc deja cuprinsul acestor declarațiunĭ. Ele culminéză în douĕ momente principale. Mai întâiŭ ministrul de rĕsboiŭ cav. de Pitreich a vrut sĕ demonstreze, în convorbirea ce a avut'o cu diaristul maghiar, că în instituțiunea armatei comune nu se găsesce nimic, ce ar fi dușmănos Ungurilor, căcĭ spiritul armatei nu póte fi altul, decât gândul, voința și sentimentul monarchului, a supremului beliduce, ér acesta, când conduce armata, cugetă, doresce și simte întotdéuna în spiritul legilor dela 1867, ce le-a sancționat. Al doilea; generalul de Pitreich a voit sĕ dovedéscă, că poporul maghiar nu e dușman armatei comune, cum se crede și se vorbesce, ci că din potrivă el iubesce armata.

Și este interesant și semnificativ tot-odată, că pentru întărirea afirmărei sale din urmă ministrul de rĕsboiŭ a adus ca esemplu esperiența, ce a făcut'o personal în — Transilvania. Aici s'a convins el, că Ungurii, ca și conlocuitorii lor Românii și Sașii, iubesc armata. Eată din cuvênt în cuvênt ceea ce a dis d-l de Pitreich:

„Inainte cu doi anĭ statul major general s'afla în Transilvania. Și eu am fost acolo. Eram cu totul 34 inșĭ, și pot sĕ-țĭ spun, că am fost primițĭ în tóte cercurile societății atât de călduros și am fost îmbrățișațĭ cu atâta iubire, încât când ne aflam între noi judecam ast-fel: Décă monarchia nóstră din vr'o parte ar fi amenințată de un pericol, putem fi fericițĭ în consciința, că tóte păturile poporațiunei, atât în Austria cât și în Ungaria vor fi la olaltă. In Transilvania am esperiat la Sașii și Românii, carĭ locuesc acolo lângă Ungurĭ, aceeașĭ iubire pentru armată ca la Ungurĭ. Noi soldații am fost pĕtrunșĭ de simțul că suntem unițĭ toțĭ la olaltă“.

Atestatul acesta, dat poporațiunei ardelene și a parte și Românilor de către însușĭ ministrul de rĕsboiŭ, este to-todată un rĕspuns, —de sigur neintenționat, căcĭ d-l de Pietreieh a asigurat, că nu vrea sĕ facă politică, că e soldat și lucră numai pentru armată—dat acelor șoviniștĭ din tabĕra obstrucționistă și guvernamentală, carĭ mereu ne acusă, în deosebĭ pe noi Românii, că am avé tendențe subversive îndreptate în contra integrității monarchiei.

Situațiunea politică în interiorul țĕrii nu s'a schimbat în dilele din urmă. Ministrul de honvedĭ baron Geza *Fejervary* a fost primit Lunĭ într'o lungă audiență de către Majestatea Sa monarchul. Timp de douĕ óre Fejervary a raportat Suveranului asupra situațiunei politice și a fasei în care se află adĭ raporturile parlamentare din Ungaria. Unele diare cred a sci, că Majestatea Sa înainte de a pleca la Ischl, are sĕ cheme la Viena pe mai mulțĭ bărbațĭ politicĭ marcanțĭ maghiarĭ, ca sĕ se sfătuéscă cu ei asupra modalității de descurcare a stărilor mult complicate prin atitudinea obstrucționiștilor.

De altă parte se urméză în dietă desbaterea asupra rapórtelor ministrului president privitóre la starea de ex-lex. Dilnic se ridică deputațĭ din oposiția estremă, declarând, că orĭ-ce ar face guvernul și orĭ-câte jertfe 'i va costa, ei nu vor vota nicĭ indemnitate budgetară, nicĭ proiecte militare, câtă vreme nu li-se vor împlini măcar o parte din cele mai principale „pretensiunĭ naționale“ referitóre la armată.

Pentru guvern e de rĕu augur faptul, că comitatul Pestei a luat în ședința sa de alaltă-erĭ *unanim* decisiunea, de a saluta cu însuflețire și de a aproba lupta oposiției pentru „drepturile naționale“, adecă: limbă de comandă *maghiară*, permutarea ofițerilor supușĭ ungarĭ în regimentele din Ungaria, întrebuințarea stindardului maghiar și a emblemei maghiare în armată. Hotărîrea acésta a indispus nespus de mult cercurile guvernamentale.

Adunare de alegĕtorĭ la Topolovețul mare. Pe Dumineca viitóre d-l Iosif *Gall* și soțĭ a convocat o adunare electorală la Topolovețul-mare. Apelurile de convocare sunt tipărite în 4 limbĭ (ungaresce, nemțesce, românesce și sĕrbesce) și adresate „on. alegĕtorĭ ai partidei liberale din cercul electoral Recaș“. Scopul adunării este, cum se dice, a lua posiție în contra deputatului acestui cerc Dr. Adolf *Lendll* care a desertat din șirurile partidului lui Szell și pentru a căruia alegere s'a fost întrepus la timpul sĕu așa de mult d-l Gall.

„Drapelul“ din Lugoș, înregistrând scirea acésta, se miră, că după teoriile constituționale ale d-lui Gall ar esista și alegĕtorĭ români aparținĕtorĭ partidului liberal. Trece însĕ cu vederea un lucru, că d-l Iosif Gall și soțĭ n'au convocat pe alegĕtorii români, ci au convocat numai colectiv pe alegĕtorii „partidei liberale“ din cercul Recaș. Nu póte fi dér vorba aicĭ de alegĕtorĭ românĭ, ci cel mult de alegĕtorĭ liberalĭ-guvernamentalĭ, carĭ vorbesc — după-cum se dice în rubricele oficiale — cu predilecțiune limba română. Așa-dér încă odată, nu e vorba aicĭ de Românĭ, ci numai de „alegĕtorĭ maghiarĭ“. Ne pare rĕu, că d-l Iosif Gall, ale căruia sentimente bune față cu neamul sĕu nimenĭ nu le póte contesta, vine sĕ subscrie o ast-fel de „teorie constituțională“—vorba „Drapelului“.

Am accentuat acestea în legătură cu observarea confratelui de la Lugoș, pentru-ca sĕ marcăm din nou până unde a ajuns d-l Iosif Gall în activitatea sa na-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

In séra de Rusalii.

De Henri Lavedan.

(Urmare.)

Ucenicul: Atâta îmĭ mai trebue! Sĕ dic „vai de *noi!*“ în loc de „vai de *mine!*“

Bĕtrânul: Vorbescĭ ca un nătântoc. Décă scii sĕ-țĭ alegĭ o nevastă, care împărtășesce gusturile nóstre, care ne ajută la meserie, atuncĭ din contră o sĕ ne fie de sprijin.

Ucenicul: Ei cum? Femeile nu sunt bune de nimica.

Bĕtrânul: Ascultă! Décă nevasta ta va sci umbla bine cu acul, va câștiga banĭ cu fasonarea și cârpirea hainelor de cerșitorĭ. Aceste haine și pălăriile pe carĭ le căpĕtăm de pomană, trebue sĕ le murdărim, tăiem și rupem întâiŭ. Nevasta ta va pute sĕ le facă tóte acestea, décă va avé spiritul vocațiunei nóstre. La acésta se cere multă dibăcie și artă. Décă va avé voce, ea va pute ține și șcólă pentru cântăreții vagabundĭ, spre a-i învĕța sĕ tremoleze glasul, sĕ dea tonurĭ guturale, sĕ verse lacrĕmĭ în melodia, ce o vor cântai încât tóte bucătăresele sĕ plângă, când î vor audi.

Ucenicul: Va sĕ dică ar puté sĕ facă trébă nevasta?

Bĕtrânul: E hei! Nu numai o trébă sĕu douĕ. Sunt sute și mii de treburĭ, pe carĭ le-ar póte face. Ea póte sĕ facă pe femeia din omnibus, care plânge, fiind-că i-au furat portmoneul cu 100 francĭ. Ce nenorocire! Banii de menaj pentru o lună! O sĕ mĕ omóre bărbatul! etc. Ea va fi nenorocita mamă, care șĭ-a perdut tocmai în acest moment copilașul. Vai! un copilaș blond, drăguț, în etate de patru anĭ, îmbrăcat așa și așa, cu un chipiu roșu în cap... Și în urmă, ceea ce va fi și mai interesant și mai profitabil, așa dicênd dessertul de la tóte, ea va servi și de cutie de scrisorĭ...

Ucenicul: Nu înțeleg. Ce-i asta!

Bĕtrânul: Asta-i o femeie, care vinde florĭ și stă pururea la acelașĭ colț. Lumea din Paris scie, că o astfel de femeie e dibace și discretă.

Ucenicul: De unde scie lumea?

Bĕtrânul: De unde scie? Tréba ei! Destul, că scie. Și apoi va veni un tînĕr frumos și se va opri la dênsa, îi va pune în mână un franc și îi va da o scrisóre dicênd: „Acésta ai s'o predai unei dame blonde, care te va întreba: „Ai cicóre?“

Ucenicul: Am înțeles. Asta trebue sĕ fie bună afacere. Adevĕrat, sunt încă cam tînĕr pentru însurat, dér în sfîrșit sĕ vedem. Atâta numai, că o femeie, care sĕ fie destul de vițiósă, ca sĕ facă tóte cele de mai sus, nu se găsesce pe tóte potecile.

Bĕtrânul: Se găsesce, se găsesce.

Ucenicul: De pildă?

Bĕtrânul: La agentură! Agentura este o instituție, care tóte le mijlocesce: francĭ, fete marĭ: fecióre sĕu neficióre, mame, copii în fașe sĕu adulțĭ, animale, cânĭ, maimuțe, haine, pantalonĭ numai pentru un picior, jachete numai pentru un braț, mânĭ artificiale, cârjĭ, picióre de lemn, instrumente, flașnete, harmonice, aicĭ găsescĭ ce vrei, nimic nu lipsesce. Te conduc la mijlocitorul de căsĕtorii și în cel mai scurt timp veĭ avé ce doresci.

Ucenicul: Bravo! Sunt de acord. Când mergem?

Bĕtrânul: Te-ai înfiierbîntat, hai? Așa-i tinerețea!

Ucenicul: N'am puté sĕ mergem în astă-séră?

Bĕtrânul: Ce-țĭ trece prin minte? Adĭ e închis. Adĭ e sĕrbătóre, fiule. Adĭ sunt Rusaliile... sĕrbătóre mare. Pentru încassărĭ, firesce, nu prea favorabilă sĕrbătórea acésta.

Ucenicul: De ce?

Bĕtrânul: Ah! N'aș puté sĕ-țĭ spun. Póte fiind-că e sĕrbătórea duhului sfânt, care nu prea este popular... Este mai mult sĕrbătórea învĕțaților... Cu totul altfel e la Crăciun, la Florii, la Pascĭ. Ah! atuncĭ ne merge bine. Acelea sunt sĕrbătorĭ cu adevĕrat creștinescĭ.

Ucenicul: Va sĕ dică o sĕrbătóre este mai bună decât alta? Ce însemnătate are acésta?

Bĕtrânul: Tóte îșĭ au însemnătatea lor. Mutra, ce o facĭ, gestul; vorba ce o pronunțĭ, colțul unde staĭ, tóte sunt de importanță. Sunt locurĭ... ca la pescuit, unde pescele întotdéuna se prinde, pe când în altele stai cu undița ceasurĭ întregĭ și nu vine măcar unul.

Ucenicul: Carĭ sunt locurile cele mai bune?

(Va urma.)

ţională inaugurată cu programul „Viitorului“, pe care şi l'a cioplit şi d-sa după plac din programul partidului nostru naţional. Unde a ajuns, ḑicem, în cariera sa de deputat şi magnat, părăsind odată postul cel sigur şi tare al principiilor şi postulatelor nóstre naţionale, sigilate cu sângele fiilor naţiunei nóstre.

Din Lugoş se telegrafézâ biroului telegrafic unguresc din Budapesta, că în sînul partidului naţional român din Caraş-Severin s'ar fi pornit o mişcare cu scop, ca la viitórele alegerĭ dietale generale sĕ trécă pe terenul activităţii. Românii ar conta în casul acesta la sprijinul „pangermanilor“.

Scirea acésta are necesitate de confirmare. Nu ne îndoim, că se vor afla şi printre Românii din Caraş-Severin de aceia, carĭ privesc cu gura căscată la minunile ce le fac cei de la Orăştie. Din întêmplare însĕ se găsesc între Bănăţenii noştri şi bărbaţĭ, carĭ cugetă mai adênc şi vĕd cevaşĭ mai departe. Noi credem, că tótă scirea acésta e, pentru acum cel puţin, numai o invenţiune a reporterilor, carĭ nu mai au ce sĕ raporteze, şi póte că se întîlnesce cu dorinţa ce domnesce în cercurile guvernului, de a scóte odată şi pe Românĭ din resistenţa lor.

Din „Reichsrath“. In şedinţa de alaltăerĭ a „Reichsrath“-ului, o nouă discuţiune a avut loc în cestiunea croată, provocată de moţiunea de urgenţă a deputatului dalmat Borcic, învitând guvernul sĕ esplice causa neprimirei deputaţiunei croate. Deputaţii dalmatinĭ Borcic şi Bianchini au reproşat cu violenţă ministrului-president Koerber atitudinea sa de aperător al brutalităţilor Banului. *Herold*, Ceh tinĕr, a venit în ajutorul Slavilor de la sud, asigurându-i de simpatiile Cehilor.

Koerber a dat un rĕspuns identic celui de mai ḑilele trecute, spunênd că guvernul austriac nu se póte amesteca în afacerile interne ale unei ţĕrĭ, care depinde de coróna sf. Stefan.

Vorbind despre evenimentele din Laibach, preşedintele consiliului a declarat, că nicĭ odată nu a provocat pe Slovenĭ, dér că a respins numai atacurile deputaţilor lor contra armatei şi a administraţiei.

„Reichsrath“-ul a admis urgenţă asupra părţii din moţiune relativă la o anchetă judiciară asupra exceselor comise la Laibach de administraţie.

Comitetul din Sofiia contra Rusiei. Alaltăerĭ după amiaḑĭ s'a ţinut un meeting macedonén în Sofia. Asistau mai multe mii de persóne. Profesorul *Mihailowsky* a atacat cu violenţă pe Rusia. El a ḑis, că misiunea lui Naciovicĭ la Constantinopole şi politica guvernului în chestia macedonénă, nu vor împiedeca pe Macedonenĭ, ca sĕ încerce tóte mijlócele pentru îmbunătăţirea situaţiei din Macedonia. Mihailowsky a sfîrşit îndemnând pe Macedonenĭ sĕ lupte strîns unițĭ contra duşmanului lor secular.

Restaurarea mănăstirei din Sinaia.

Duminecă s'a făcut tîrnosirea mănăstirei din Sinaia, care a fost restaurată. Regele şi Regina şi principii moştenitorĭ au luat parte la actul solemnel, de asemenea un fórte numĕros public venit anume spre acest scop. Erau de faţă şi miniştrii D. Sturdza, Costinescu, Vasile Lascar, Ionel Brătianu, Spiru Haret, casa civilă şi militară. Sosirea suveranilor fù salutată cu respect de lumea îngrămădită în jurul mănăstirei. La întrarea în biserică Suveranii şi principii fură întîmpinaţĭ de I. P. S. Sa Mitropolitul primat şi de miniştri. Serviciul divin fù oficiat de Metropolitul primat încunjurat de clerul mănăstirei.

Despre lucrările de restaurare „Jurnalul“ aduce următórele amĕnunte:

Eforia spitalelor civile a însărcinat acum cât-va timp pe d-l architect G. Mandrea sĕ restaureze mănăstirea Sinaia.

Se cerea ca acéstă biserică sĕ fie reconstruită în stilul bisericelor clădite sub domnia lui Ştefan cel mare. In acest scop d-l Mandrea, s'a dus prin Bucovina şi Moldova, unde a găsit adevĕrate comorĭ de artă naţională.

La 1899 planurile erau gata şi se începù reconstrucţia, dĕrîmând turlele, bolţile şi o parte din zidurile vechei construcţiunĭ.

Noul plan a fost astfel pus în aplicare amenajindu-se douĕ clopotniţe, făcêndu-se o întrare cu un tambur în faţă, s'a ridicat nivelul bisericei, s'a adăugat la altar spaţii pentru diaconice şi proscomide, s'a creat un spaţiu pentru cor şi s'au făcut alte bolţĭ nouĕ, înălţind zidurile existente. Pe din afară s'a îmbrăcat corpul bisericei cu materiale nouĕ şi alese, cu piétră de Câmpulung, cărămidă aparentă, pervazurĭ şi cornişe de faianţă. Biserica s'a învĕlit cu aramă.

In nişele de sub cornişe s'au aşeḑat 95 icóne de sfinţĭ şi martirĭ, carĭ sunt esecutate în faianţă mata. Aceste din urmă lucrărĭ sunt fabricate la Cincĭ-biserici de renumita fabrică a lui Zolnay. Tóte tipurile acestor sfinţĭ sunt lucrate după anumite desemnurĭ şi după maniera cum sunt zugrăviţĭ sfinţii prin bisericile nóstre.

Marea biserică este provĕḑută cu calorifer, ventilaţie şi în parte cu lumină electrică.

Tóte decoraţiunile interióre, ca uşĭ, strane, tronurile regale, tronul mitropolitului în altar, sunt de marmură roşie, pictura interióră, amvonul, catapetésma, candelele sunt executate în stil pur bizantin.

La clopotniţele din faţă pe şarpante de fier, s'au aşedat patru clopote, din care unul cel mai frumos şi cu sunet sonor, este o donaţiune a Majest. Sale Regelui.

M. S. Regina la rêndul ei a contribuit cu o evanghelie ferecată, scrisă şi cu miniaturĭ, care este opera poetei Carmen Sylva.

Perdéua de la uşa împĕrătéscă a catapetesmei este o cusătură de fir de aur pe catifea, lucrată cu multă dibăcie în atelierul d-nei Roth.

Pictura interióră distribuită în mod estetic pe păreţĭ şi bolţĭ, s'a executat de pictorul Age Exner, care a lucrat la tóte restaurările marĭ ale bisericilor nóstre.

Sfinţii şi diferitele scene biblice sunt făcute cu oleiŭ mat pe fund de aur mosaicat. Tóte chenarele (ornamente) sunt în stil bizantin, ér posa şi execuţia sfinţilor sunt lucrate după maniera întrebuinţată la muntele Athos şi în majoritatea bisericelor nóstre.

La drépta întrărei principale este portretul M. S. Regelui şi al metropolitului primat, la stânga M. S. Regina cu Principesa decedată şi Spătarul Cantacuzino. Aceste portrete au fost plătite de MM. LL. şi sunt în totul asemănătóre.

SCIRILE ḐILEI.

— 28 Maiŭ v.

Jubileul diecesei Lugoşului. Consistorul gr. ... din Lugoş a dat un circular către întreg clerul diecesan în care, după-ce se reamintesce restaurarea metropoliei de Alba-Iulia şi înfiinţarea episcopiilor de la Gherla şi Lugoş prin decretul de la 12 Decemvrie 1850, ér trei anĭ mai târḑiu la 26 Noemvrie 1853 a eşit Bulla pontificelui Piu IX prin care se întăresce lucrarea făcută şi se pune temelie înfiinţării celor douĕ episcopii nouĕ (Gherla şi Lugoş), — se dau îndrumărĭ clerului şi poporului din diecesa de Lugoşiŭ cum sĕ sĕrbătorescă amintirea acestui epocal eveniment în istoria bisericei române unite. Circularul subscris de P. S. Sa episcopul Dr. D. Radu dă espresiune dorinţei, ca acéstă festivitate (14 Iunie) sĕ se întêmple cu cât mai mare strălucire, e decĭ de dorit ca sĕ participe cât mai mulţĭ preoţĭ din largul diecesei. In parochiile acelea, unde cassele bisericei dispun de banĭ, cheltuelile de călĕtorie sĕ se acopere din acele casse pentru parochul local şi pentru un credincios ales de popor, spre a asista la festivităţĭ. Sĕ se acopere de asemenea din cassele şcolare cheltuelile învĕţătorilor, carĭ vor participa la adunările generale ale celor douĕ reuniunĭ învĕţătorescĭ diecesane, ce se vor ţiné la 14 Iunie. Preoţii şi în deosebĭ protopopii sĕ aducă cu sine odăjdiile lor.

D-l Dr. Ioan Hosanu, medic în Braşov, s'a înscris membru fondator la „Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român“ desp. I Braşov, plătind taxa de 400 coróne, precum şi la „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“ cu taxa de 200 cor.

Aniversarea morţii episcopului Pavel. La 1 Iunie n. s'a serbat în Beiuş cu piósă solemnitate prima aniversare a morţii neuitatului patron şi fundator al internatelor române gr. cat. din Beiuş, Mihail Pavel. Serbarea s'a început cu liturghie funebră, la care au servit 10 preoţĭ-profesorĭ în frunte cu protopopul Beiuşiului şi cu directorul gimnasial. La sfîrşitul liturghiei s'a ridicat paos în amintirea neuitatului episcop. Urmà apoi la órele 10½ festivitatea studenţilor de la gimnasiŭ. D-l director *Buteanu* a rostit o vorbire avêntată arătând meritele neperitóre ale rĕposatului archiereu şi mare binefăcĕtor. Urmà apoi esecutarea diferitelor puncte din program. După amiaḑĭ la órele 4 s'a ţinut festivitatea aranjată de elevele şcólei civile a internatului Pavelian, la care a participat o societate alésă.

Impĕratul Wilhelm în România. „*National Zeitung*“ din Berlin anunţă, că e probabil, că în cursul lunei Septemvrie împĕratul Wilhelm sĕ mergă în România, spre a asista la marile manevre ale armatei române.

Mórtea fostului ministru G. Pallade. Ḑiarelor din Bucurescĭ li-se telegrafézâ din Bêrlad, că alaltăerĭ la órele 12 a. m., tocmai în momentul când rĕspundea la toasturile pe carĭ i-le ridicase diferiţĭ oratorĭ la banchetul politic dat în onórea sa, a căḑut mort de aneverism.

Lichidarea „Tipografiei“. Sâmbăta trecută s'a ţinut în Sibiiu adunarea generală a societăţii pe acţiunĭ „Tipografia“ şi s'a decis *lichidarea* institutului. Lichidatorĭ au fost aleşĭ d-nii: George *Pop de Băseşti*, Rubin *Patiţa* şi Dr. Liviu de *Lemenyi*.

Reuniunea română de cântărĭ şi gimnastică din Braşov a aranjat a doua ḑi de Rusalii o serată colegială în sala de la casa de tir. D-l Dr. *Saftu* a ridicat un toast pentru conducĕtorul reuniunei *G. Dima*, ér acesta pentru membrii reuniunei. După masa comună a urmat dans până în ḑorĭ de ḑi. A cântat orchestra lui Dic.

Românĭ Sătmărenĭ în Lugoşiŭ. Joia trecută a sosit în Lugoşiŭ o deputaţiune a Românilor uniţĭ din comit. Sătmariului, ca sĕ felicite pe P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu Radu din incidentul numirii sale de episcop la Oradea-mare. Deputaţiunea a fost bine primită, ér a doua ḑi a părăsit Lugoşul.

Catastrofă pe mare. Ḑilele trecute s'a întêmplat o mare catastrofă aprópe de insulele Maire, spre sud de Marsilia. Vaporul „*Libau*“ s'a ciocnit în largul mării cu vaporul de postă „*Insulaire*“ şi în urma teribilei ciocnirĭ dintre 240 pasagerĭ ai vaporului „*Libau*“, vr'o *117 s'au înecat.* Probabil că numĕrul celor înecaţĭ este mai mare, căcĭ nu s'a putut constata esact numĕrul pasagerilor. „Libau“ în urma ciocnirii s'a cufundat în timp mai puţin de 10 min. Un marinar scăpat ca prin minune spune, că catastrofa s'a întêmplat tocmai când pasagerii erau la dejun. Ei audiră de-odată un fluerat straşnic, care-i neliniştì. Pasagerii eşiră grabnic pe bord. Vaporul „Insulaire“ se apropia cu mare celeritate şi cu tóte semnalele ce le-a dat căpitanul de pe „Libau“ n'a vrut sĕ-şĭ abată direcţia. Catastrofa s'a întêmplat asa de repede, în cât bărcile de salvare n'au putut fi deslegate. Echipagiul lui „Libau“ a scăpat cu vieţă. Câţĭ-va din pasagerĭ au scăpat cu înotul, căcĭ catastrofa s'a întêmplat numai la 300 metri de la ţĕrm. Cei mai mulţĭ pasagerĭ erau din Corsica.

Impĕratul Wilhelm despre cântecele poporale. In ḑiua de 6 Iunie a avut loc în Frankfurt pe Maina un concurs al reuniunilor de cântărĭ germane, la care a asistat şi împĕratul Wilhelm. Cu acéstă ocasiune împĕratul a adunat în jurul sĕu pe dirigenţii chorurilor şi membri juriului şi le-a ţinut o cuvêntare, din care estragem următórele:

„D-vóstră trebue sĕ cultivaţĭ cântecul poporal, ér musica în stil mare, sĕ o lăsaţĭ altora. Nu vĕ cer sĕ cântaţĭ *numai* cântece poporale, însĕ acestora trebue sĕ le daţĭ mai mare importanţă. Aicĭ în Frankfurt a compus Kalliwoda la 1838 frumosul cântec „Deutsches Lied“. Nimenĭ nu l'a cântat astăḑĭ. Aicĭ în apropiere aveţĭ Rhinul, cine dintre D-Vóstră a cântat un cântec de pe Rhin?... D-lor, vĕ admir resultatele, însĕ trebue sĕ vĕ spun că sunteţĭ pe o cale greşită. In curênd am sĕ fac sĕ se publice o colecţie de cântece poporale, care se va vinde cu preţ eftin. Acelea sĕ le învĕţaţĭ şi când ne vom aduna la proxima ocasiune, sĕ arĕtaţĭ pe calea cea adevĕrată Germaniei şi streinătăţii, ce belşug de poesie şi artă este în cântecul nostru poporal!“

Cuvintele împĕratului german le reproduce „S. D. T.“ şi ḑice, că merită sĕ fie luate în considerare şi la Saşii din Ardeal. Cu atât mai mult putem repeta şi noi acele cuvinte, mai ales, că la noi Românii poesia şi arta cuprinse în cântecele poporale sunt o adevĕrată comóră, pe care însĕ unii o dispreţuesc în mod „suveran“, alergând după motive strĕine...

Nou doctor în drept. D-l Liviu *Pandrea* a fost promovat Sâmbătă la universitatea din Clușiŭ *doctor* în sciinţele juridice.

Comitetul permanent al comunei Braşov a ţinut erĭ o şedinţă, în care s'au discutat obiectele, ce vin la ordinea ḑilei în adunarea generală de astăḑĭ. Comitetul a primit propunerile magistratului comunal, între carĭ şi aceea de a se sprijini antreprisa liniei ferate Braşov-Făgăraş prin cumpĕrarea de acţiunĭ în valóre de 60.000 cor. — Societăţii carpatine i-s'a votat o subvenţie de 1000 cor. pentru ridicarea unui pavilon pe „Postovarul“. — Taxa pentru întrebuinţarea apei s'a urcat cu 75% pe anul 1904.

Un cas de ciumă la Berlin. Doctorul Milan *Sachs*, originar din Agram şi care se ocupa de cât-va timp în Berlin cu lucrărĭ de bacteriologie, a murit alaltaerĭ după améḑĭ, în baraca spitalului de isolare, cu simptome de ciumă. S'au luat mĕsurĭ rigurόse sanitare. O estensiune a epidemiei este considerată ca esclusă.

Un fost ofiţer de husarĭ servitor la un hotel. Mayer Waldmann, fost cafegiu în Oradea-mare, a trebuit sĕ părăséscă Ungaria şi sĕ emigreze în America. Sosit în Newyork se duce la hotel, unde séra întră la el servitorul, sĕ-i ia ghetele pentru curăţit. Uitându-se mai bine la servitor, recunósce într'însul pe un fost ofiţer de husarĭ, care făcuse odinióră multe chefurĭ cu şampanie în cafeneaua ce o avuse Mayer în Oradea. Fostul ofiţer este fiul unui preşedinte de tribunal din Bihor, ér în hotelul unde servesce se află ca ţalchelner şi un conte maghiar. — E frumos, că nobilii şi conţii ungurĭ se apucă de muncă cinstită în noua lume. Ceea ce însĕ dă de gândit este, că şi „Mayerii“ se iau după dênşii şi trec Oceanul...

Descoperirea unor raze puternice. In Berlin produc impresiune mare declaraţiunile doctorului *London* în privinţa nouĕlor raḑe numite *radium*, carĭ sunt atât de puternice, încât ucid la distanţă animale micĭ. Esperienţele făcute la Petersburg dovedesc, că prin raḑele *radium*, orbii carĭ au sensaţia luminei şi a umbrei, isbutesc sĕ vadă mai cu sémă obiectele de metal, chiar şi atuncĭ când ar fi legaţĭ la ochĭ. Se pare, că aceste raḑe escită fórte mult retina ochilor. Prin aceste raḑe s'a reuşit sĕ se facă esamene microscopice în camere obscure.

Profeţiile lui Falb. Profesorul *Falb*, în ultima sa publicaţiune, a anunţat o vară fórte anormală. Prima sĕptĕmână din luna lui Iulie va fi frigurósă şi cu ploi; în a doua sĕptĕmână va fi cald, în a treia

şi a patra vor fi furtunî şi ploi. Luna August va fi fórte schimbăciósă. La început vor fi furtunî, apoi pe la 15 ale lunei va fi un frig fórte mare. Luna luî Septemvrie va fi mai caldă, decât luna lui August. In luna lui Octomvrie o periódă de ger va fi urmată de-o periódă de căldură fórte mare.

Trei jubileurî într'o familie. In diua de Rusaliile apusene Carol Linnerth din Inzensdorf (Austria) şî-a serbat împreună cu soţia sa Ana jubileul de 50 anî al căsĕtoriei lor. In aceeaşî di şî-a serbat şi fiica lor Teresia de 46 anî jubileul de 25 anî al căsĕtoriei sale cu Francisc Häuselmaier pantofar, în etate de 52 anî, precum şi fiica lor Maria, de 49 anî, jubileul de 25 anî al căsĕtoriei sale cu Iosef Ekharter, băcau în etate de 53 anî. Tóte aceste trei jubileurî s'au serbat într'o singură di şi în aceeaşî familie. Părinţii şi ginerii locuiesc în aceeaşî casă. Christof Linnerth este în etate de 73 anî, ér soţia de 69 anî. Patru-decî de anî a muncit într'o fabrică, de la care are acuma o mică pensie. Din agoniséla sa şî-a cumpĕrat o casă şi ţine o mică tutungerie. Aşa o bucurie părintéscă mai rar se află într'o familie!

Grindină. Pe linia Deşiŭ-Reteag-Bistriţă a fost Mercurea trecută o grindină mare, care a causat stricăciunî enorme.

Un tînĕr din familie bună, absolvent de studiile comerciale, şi care actualmente face practică de mai bine de un an la o casă mare de comerciŭ din Germania, apt pentru contabilitate şi pentru corespondenţă în limbile: germană, maghiară şi română şi în câtva şi francesă, ar dori sĕ fie aplicat la o casă mare comercială în Ungaria séu în România. Informaţiunî se dau la administraţia diarului nostru.

O calfă de băcănie, cu cunoscinţă şi de ferărie, se primesce imediat într'o prăvălie. Tot acolo se primesce în condiţii favorabile, ca *ucenic*, un tînĕr cu cel puţin două clase gimnasiale. Informaţiunî la administraţia diarului.

Rectificare. In alineaa treia, colóna primă, din primul nostru articol de erî (nr. 115) vorbindu-se de stégul partidului nostru naţional, rĕndurile 8 şi 9 sunt a se ceti corect: „...câte glónţe l'au **ciuruit** în decursul hărţuelilor şi luptelor grele cu adversarii némului...."

Convocare.

Prea onoraţii domnî membri ai casinei române din Clusiŭ, cum şi toţî ceice datorî sunt a se interesa de acéstă instituţiune culturală românéscă, se învită prin acésta la o *adunare generală extraordinară*, ce se va ţiné *Duminecă în 14 Iunie n. a. c. la 3 óre p. m.* în localul societăţii.

Obiectele la ordinea dilei: Dimisia comitetului. 2. Alegerea noului comitet. 3. Discusiune şi propunerî cu privire la aflarea mijlócelor materiale necesare pentru susţinerea casinei.

Clusiŭ, 8 Iunie 1903.

Vasile Ranta Buticescu, president ad hoc. *Marcu Jantea*, secret. ad hoc.

Evoluţiunea.

II.

Va sĕ dică după teoria evoluţionistă a socialiştilor, economia politică ar fi temelia tuturor sciinţelor sociologice. Se înşală amar aceia, dic socialiştii, şi sunt vrednicî de compătimit, carî susţin, că evenimentele din istoria universală şi peste tot cultura ar fi determinate şi înfluinţate séu diriguite de ideile filosofice, morale séu de drept, — numai raporturile economice au privilegiul acesta. Dreptul, politica, religiunea nu sunt de cât nisce acarete şubrede pe temelia economică.

O nouă epocă economică trebue sĕ aducă cu sine şi instituţiunile de drept şi politice corĕspundĕtóre, carî instituţiunî resultă din cristalisarea de contraste. Pe când însĕ raporturile economice încetul cu încetul se schimbă raporturile de proprietate şi întrégа zidire socială rĕmâne staţionară. Aşa se întêmplă, că raporturile de producţie ajung încetul cu încetul în contradicere cu instituţiunile sociale şi politice şi mai ales cu raporturile de proprietate. Se nasc contraste între clase, carî din ce în ce devin mai pronunţate, până în cele din urmă o revoluţie socială stabilesce o nouă ordine, care se potrivesce mai bine cu nouele condiţiunî de producţiunî. — Aşa dic evoluţioniştii.

Prin acéstă teorie universală istorică vré sĕ esplice Marx evoluţia economică şi sĕ arate, că producţia capitalistă de adî necesarmente evolueză spre ordinea socială socialistă, „Concepţia materialistă a istoriei" este dogma fundamentală a socialismului marxist.

Resumând teoria despre „concepţia materialistă a istoriei" vedem, că ea cuprinde următórele puncte principale.

1) Monismul materialist, care susţine, că nu există dualism de spirit şi materie. Tot ce există este materie, respective formă de evoluţie produsă prin mişcarea materiei.

2) Nimic nu este neschimbător, totul este un proces nesfîrşit evolutiv.

3) In acest proces de evoluţie raporturile economice sunt factorul determinant, şi

4) Orî-ce evoluţie istorică se sĕvîrşesce prin contraste economice şi lupte între clase.

* * *

Monismul, séu mai bine ateismul ce resultă din teoria de mai sus, domineză adî catedrele universitare aşa dicênd în tótă Europa.

Nu de mult s'au întêmplat certe şi bătăi la politechnicul din Viena între marea majoritate a studenţilor pangermanî, socialiştî şi Evrei pe de-oparte, şi între minoritatea disparentă a studenţilor catolicî. Motivul certelor se dicea, că ar fi fost faptul, că aceştî din urmă s'au presentat la universitate cu semnele distinctive ale „Burschilor", bandă şi „schläger", cu tóte că ei din principiu sunt antiduelişti... „Motivul" acesta, însĕ privit mai deaprópe, se vede că nu e decât un pretext. Adevĕratul motiv este antagonismul implacabil între credinţă şi necredinţă. Cuvintele lui Goethe sunt fórte adevĕrate, în carî dice, că „Propria, unica şi cea mai adêncă problemă a istoriei universale, căreia tóte celelalte sunt subordonate, este şi rĕmâne conflictul între credinţă şi necredinţă.*)

In discuţia, ce s'a urmat pe tema turburărilor studenţescî în „Reichsrath" deputatul Dr. W[illegible]kirchner a constatat cu durere decadenţa nivoului la şcólele superióre austriace, relevând drept causă faptul, că o sumedenie de catedre sunt date pradă Evreilor. La facultăţile de drept din Praga şi Viena, dicea numitul deputat, cincî-decî de procente a catedrelor sunt ocupate de profesorî evrei.

Cine cunósce rîvna de disoluţie a elementului semit, nu se va mira, că generaţia, ce va eşi de sub mânile acestor profesorî, juriştii şi funcţionarii, deputaţii şi profesorii de mâne, carî vor lua parte la mişcările sociale şi politice, toţî vor fi aderenţii unor principii subversive, toţî vor fi propovăduitorii monismului materialist şi ai evoluţiunei marxiste.

Acelaşî trist tablou ni-se presentă şi în Germania. Citez cuvintele unui profesor german rostite în diua de 13 Aprilie 1898 la congresul istoricilor ţinut în Nürnberg:

„Se cere înlăturarea ateistilor de la catedrele universităţilor?... Decă s'ar realisa acéstă cerere, atuncî dintre docenţii, carî predau adî la universităţile germane, la facultăţile filosofice, juristice şi de medicină n'ar mai rĕmâne mulţî, ba chiar şi unor teologî li-s'ar puté face proces în urma scrierilor lor.**)

Ceea-ce s'a întêmplat la Oradea-mare cu profesorul Dr. Somló Bodog nu este decî decât un reflex al mişcării generale ateiste, evoluţioniste din Austria şi din alte ţĕrî.

Décă de esemplu profesorul Dr. L. *Gumplovicz* de la facultatea de drept din Graz în al sĕu „Allgemeines Staatsrecht" publicat înainte de ăsta cu câţî-va anî vorbesce de „mitologia biblică" şi de evoluţia neamului omenesc din regnul animalelor prin poligenism etc. de ce n'ar puté colegul sĕu din Oradea mare sĕ presente în conferenţa sa necesitatea *confiscărei fundaţiunilor* făcute pentru anumite scopurî, drept cerinţă şi resultat al teoriei evoluţioniste?

Avem şi noi câte-va fundaţiunî făcute de ómenî marî pentru binele neamului românesc. Avem şi noi la facultatea de drept din Oradea o mulţime de fii, carî se adapă din scinţa juridică a lui Dr. Somló. Nu este nimic mai justificat decî decât interesul ce trebue sĕ-l purtăm faţă cu enunciaţiunile acelui profesor.

Mî-ar fi plăcut sĕ fi făcut observările acestea un jurist de profesie, mai bine decât mine. Până va veni însĕ acel jurist, ca sĕ desvolte asemenea principii, publicul nostru se va mulţumi cu modestele mele încercărĭ.

A. P.

*) Das eigentliche, einzige und tiefste Thema der Weltgeschichte, den alle übrigen untergeordnet sind, bleibt der Conflict zwischen Glauben und Unglauben".

Goethe „Westöstlicher Divan. Werke IV (Stuttgart 1850) pg. 282.

**) „Man fordert die Beseitigung der Atheisten aus der Reihe der Universitätslehrer?.. Würde mit diesem Satze Ernst gemacht, es würden von den Docenten, die zur Zeit an deutschen Universitäten lehren, in den philosophischen, juristischen, und medicinischen Fakultäten nicht viele übrig bleiben, und auch manchem Theologen würde man aus seinen Schriften den Process machen können."

Prof. Dr. G. *Kaufmann* „Die Lehrfreiheit an den deutschen Universitäten im 19 Jahrhundert" Leipzig 1898.

Barbarisme în limbă.

Popórele, carî au contact mai des şi mai îndelungat, primesc unele de la altele elemente lexicale:

Saşii dic: „E lieft wäi *burets*", (bureţî). „De tsigune wunen an er *burdei*" (bordeiŭ). „Gehirst te uch tsa de *bĕrbossijen*" (bărbos), „Der badem huet sich noch netj *aschezat* (aşedat), şi sute altele împrumutate de Saşî de la Românî, după cum a arătat *Brenndörfer* într'o broşură de 92 paginî, publicată anul trecut sub titlul „*Elemente românescî în limba săséscă*".

Tot aşa Ciangăii din Moldova, la carî audi espresiunî, ca: „*dizlegáltan*" (deslegat) beszél" şi cuvinte ca: *bunyika* (bunică) *czárán* (ţĕran), cĕpusa (ţepuşă), *bukateria* (bucătărie) etc. etc. cum a arătat M. *Rubinyi* într'o broşură de 39 paginî publicată la 1901.

Filologii le constată şi le studieză, pentru-că sunt inevitabile.

Limba românéscă are şi ea elemente strĕine. In special în părţile unde Românii locuesc amestecaţî cu Ungurii sunt destul de numĕróse elementele ungurescî.

D-l Moldován Gergely şî-a creat un nou titlu „patriotic", arătând într'o conferenţă ţinută de curênd la universitatea din Clusiŭ, că în limba românéscă ar fi 2000 (!) de cuvinte maghiare. Drept dovadă citéză următórele versurî:

Suflă vêntul h ă t ă l m a ş
Merg feciorî la ş o r o z a ş,
Feciorii m ă r ş ă l u e s c
Fetele-i „şăinăluesc"

D-l Moldovan şî-a încheiat conferenţa aşa:

„Puterea influenţei maghiare o vedem şi în poesiile poporale, mai ales în cântecele poporale sĕcuiescî*), în proverbe, baladele Huniadescî. Influenţa maghiară se vede la poeţii mai de sémă: Eminescu (!!!), Coşbuc (!!), Dulfu (!), ér Andreiŭ Mureşianu a scris „Rĕsunetul" sub influenţa lui Petöfi (?), împrumutând chiar unele cugetărî. Tóte acestea dovedesc, că cultura maghiară „cuceresce" mereu printre rassele din patrie şi ca acéstă cucerire sĕ fie desĕvîrşită — din punctul de vedere al naţiunei şi al întărirei patriei — este dorinţa supremă a nóstră a tuturor".

„Hătălmaşă" conclusiune! Inepţii de acestea am mai vĕdut de la d-l Moldován. Dér culmea inepţiei este a afirma, că Eminescu şi Mureşianu ar fi fost influinţaţî de spiritul maghiar şi că ar fi împrumutat chiar idei de la poeţii maghiarî, de carî nicî habar n'aveau. Conferenţiarul din „kincses Kolozsvár" şî-ar câştiga un adevĕrat merit, când ar spune odată şi adevĕrul, cel puţin în mĕsura în care a spus'o profesorul Horger din Braşov, arătând influenţa poesiei poporale române asupra poesiei poporale maghiaro-sĕcuescî!

*) Aicî tocmai din contră, s'a constatat influenţa românéscă asupra poesiei sĕcuiescî. Vedi studiul lui Horger din Braşov despre „Komives Kelemenné".

ULTIME SCIRI.

Agram, 9 Iunie. Dieta Croaţiei-Slavoniei este convocată pe diua de 17 Iunie. Vor fi discuţiunî importante.

Triest, 9 Iunie. In Udine a fost Dumінecă o mare demonstraţie iredentistă. Peste 5000 de ómenî au participat în cortegiul festiv, în care se vedeau multe stindarde italiene. Un stindard purta inscripţia: Trăéscă Italia iredentă", altul „Jos Austriacii". La statua lui Garibaldi un irredentist triestin a ţinut un discurs, în care a dis, că în provinciile irredentiste se găsesc mii şi mii de Italienî însufleţiţî, carî toţî sunt aderenţii ideilor irredentiste. Primarul din Udine a dis, că spiritul lui Garibaldi trebue sĕ domineze de la Alpî până la mare.

Roma, 9 Iunie. In *Foggia* şi *Neapole* au fost erî marî demonstraţiunî antiaustriace.

Budapesta 9 Iunie. Este absolut sigur, că împĕratul Wilhelm va sosi la 17 Septemvrie în Viena, de unde va veni la Belye în Ungaria, însoţit de Majestatea Sa monarchul nostru. Impĕtatul Wilhelm probabil că va merge şi în România.

Viena, 9 Iunie. Ţarul Nicolae va face o visită Majestăţii Sale împĕratului Francisc Iosif la 25 Iulie în Viena. Din Viena Ţarul va merge la Roma.

NECROLOG. In diua de 8 Iunie a repausat în *Reghin* **Nicolae Marinovits**, comerciant şi proprietar, în etate de 56 anî. Il jelesce soţia Elena n. Munteanu, fiicele Stella şi Marta şi fiiul Nicolae, sora Maria vĕd. Schvarz, fratele Eugen şi cumnata Cornelia. Inmormêntarea se face adî 10 Iunie în cimiteriul gr. cat. din Reghin.

Diverse.

Culmea distracţieĭ. Un om original a murit de curînd într'un orăşel din Anglia De vre-o 50 de anî el nu mai părăsise locuinţa sa. Trăind singur cu o bĕtrână servitóre, el îşî consacra tot timpul citirei. Reclusiunea lui era epilogul unui roman. In tinereţea lui acest om călĕtorind, făcu cunoscinţă cu o fată de frumseţe fermecătóre. Reîntors acasă, el îî adresase o declaraţie de amor în scris. Scrisórea acésta rĕmase fără respuns şi disperatul om dise adio lumei de afară. După decesul sĕu, moştenitorii rĕscoliră cărţile din biblioteca lui, spre a vedé décă maniacul nu ascunsese banî. Intr'o carte ei au găsit un plic închis cu marcă poştală în care se afla scrisórea adresată acelei tinere femei, pentru care el se închisese în casă tot restul vieţii sale. Amoresatul uitase de a pune scrisórea la poştă şi decî degéba el aştepta rĕspuns.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Iunie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de corône ung. 4%	99.36
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	91.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	92.95
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	199.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	155.75
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100.15
Renta de aur austr.	120.75
Rente de corône austr. 4%	100.—
Losurĭ din 1860.	153.30
Acțiĭ de-ale Băncei austro-ungară	16.29
Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit	732.—
Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit	666.—
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.22½
London vista	239.60
Paris vista	95.20
Note italiene	95 20

Sz. 1963—1903.

kjegyző.

Hirdetmény.

Három nap óta egy 6 éves fekete iherélt ló, jobb hátulsó lábán (|) égés jellel, a serénye végen a két lapoczka között nehány fehér szőrrel, itten felfogva tartatik.

Ennek körözését azon hozzáadással kérjük, hogy ha igazolt tulajdonosa nem jelentkezik, folyó évi julius hó 2-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen fog eladatni.

Ó-Tohán, 1903 junius hó 7 én.

Bakó, kjgyző. **Ilisie Muscan,** kbiró.

Nr. 8743—1903.

Publicare de licitațiune cu oferte.

La 20 Iunie 1903 se va ține licitațiune cu oferte, pentru a se da în antreprisă furnisarea fânului, ovĕsului și a paielor necesare pentru șase cai de călărit ai gardei polițiene pe timp de trei anĭ de dile, adecă: dela 1-a Iulie 1903, până la 30 Iunie 1906.

Cantitatea, ce se recere pentru un cal pe di face: în **ovĕs** 5040 gr., în **fân** 4500 grame și în **paie** de așternut 1700 grame, se înțelege de sine, că fânul și paiele trebue se fie legate în porțiunĭ ca la militarĭ; — tóte acéste au a fi furnisate tot-deauna pentru trebuința de câte 10 dile la locul destinat spre acésta.

Prețul arătat în cifre și în litere are a se face pro majă metrică.

Ofertele provĕdute cu timbru de 1 cor. trebue se conțină declarațiunea, că oferentului i-ĭ sunt bine cunoscute condițiunile de ofert și de contract și că dênsul se supune acelora necondiționat, mai departe la ofert este a se alătura un vadiu de 10% séu în numĕrar séu în deposite de a le cassei de păstrare, percentele au a fi socotite după prețul de furnisare de pe un an de dile.

Ofertele au a se înainta în diua de licitațiune până la 10 óre a. m. la subsemnatul magistrat orășenesc, (senatorului *Alesius*); oferte sosite mai târdiu și supra oferte sau alte condițiunĭ de furnisare neprevĕdute în disposițiunile publicăriĭ de licitațiune, nu se vor lua în considerare.

Brassó, 29 Maiŭ, 1903.

1—2.(995) *Magistratul orășenesc.*

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. accel. la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·14 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc Gyimes și Ciuc-Szereda, la óra 10.48 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·40 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·— m. p. m.

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·44 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 9.47 m. séra.
IV. Trenul mixt la óra 6·14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Dumineca și în serbătorĭ).

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·40 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·— min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren accel. la órele 5·07 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·41 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·27 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 8·18 séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·27 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Ciuc-Gyimes.)
IV. Trenul mixt la órele 10.05 m. séra.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.